

Oölogische en nidologische mededeelingen, 1938, 1.

Naar bij de Redactie ingekomen gegevens samengesteld

DOOR

DE VRIES.

De temperatuurshoogte is slechts van bijkomstigen invloed op het begin van de broedperiode eener bepaalde vogelsoort.

Niet alleen hebben wij een zéér zachten winter achter den rug maar uit de publicaties van het meteorologisch instituut te de Bilt is ook gebleken, dat het, sinds 1897, dus in 41 jaar, gedurende de beide eerste decaden van Maart niet zoo warm is geweest als dit keer.

En toch is in die 41 jaar het eerste kievitseï veertien maal op een vroegeren datum gevonden dan thans.

Het record wordt gehouden door 1912, toen het eerste ei reeds op 9 Maart te voorschijn kwam, maar ook 1910, 1920, 1921, 1922 en 1927 maken, met respectievelijk 14, 14, 12, 15 en 15 Maart, tegenover 1938 een goed figuur.

In 1937 was het gemiddelde van de overdag-temperatuur van 1—20 Maart precies de helft van dit jaar, van de maximum-temperatuur iets meer dan de helft (6.8° en 12.4° C.), van de minimum-temperatuur minder dan $\frac{1}{3}$ en sneeuwde het in de eerste helft der maand gedurende 6 dagen. Maar het eerste kievitseï was slechts 2 dagen later, nl. den 21sten.

De Bilt geeft de volgende cijfers:

	Gemiddelde		
	Overdag-temp.	Max.-temp.	Min.-temp.
1—20 Maart 1938	8.2	12.4	2.4
normaal	4.8	8.5	0.8

Een geweldig verschil dus! Vooral van de fatale minimum-temperatuur. Maar als we nagaan op welken gemiddelden datum het eerste kievitseï in die 41 jaar is gevonden, dan blijkt dat op den 20sten Maart te zijn. Derhalve slechts één dag later dan in deze bijzonder warme lentemaand van 1938.

Ook de laatste decade van Maart gaf schitterend voorjaarsweer.

	Gemiddelde		
	Overdag-temp.	Max.-temp.	Min.-temp.
21—31 Maart 1938	9.8	14.1	4.5
normaal	6.2	10.7	1.9

Het eerste tureluur-ei, dat o.a. in 1904 reeds op den eersten, in 1908 op den zesden, in 1918 en 1920 op den vijfden en in 1921 op den vierden April ter markt kwam, verscheen echter dit jaar pas op den 9den, evenals het eerste grutto-ei, dat in 1920 op 5, en in 1921 op 2 April werd aangevoerd.
(de V.).

Eksternest (*Pica p. pica* L.) van telefoondraad.

„De Telegraaf” van 2 Maart 1938 maakt melding, dat bij het vellen van eenige boomen op de boerderij „De Koppel” van den landbouwer B. J. Schekman te Lochem een eksternest werd aangetroffen, dat bestond uit afgeknippte stukjes telefoondraad, welke tot een kunstig geheel waren samengevoegd. Hierbij wordt opgemerkt, dat men onlangs heeft gewerkt aan de telefoonleiding langs de spoorbaan in Lochem, van waar blijkbaar dit zonderlinge nestmateriaal afkomstig is.

Ik verwijs in dit verband naar mijn publicatie in dit tijdschrift (7, p. 60), waarin ik gewaagde van een nest van een houtduif, *Columba p. palumbus* L., dat uit dit zelfde materiaal was samengesteld. (M. J. T e k k e).

Kearson, „Our Bird Friends”, geeft een foto van een, geheel van ijzerdraad vervaardigd nest van den blauwen reiger en maakt melding van een, in Zwitserland gevonden musschennest, dat uit oude horlogeveeren bestond. Het „Zeitschrift für Oölogie” (1898, p. 10) vermeldt een kuifleeuwerik, die uitsluitend poetskatoen — en ik zelf („Nederl. Vogels”, 1, p. 316) een winterkoning, die niet anders dan stukjes touw gebruikte. Alle bewijzen voor de stelling, dat de vogels die bouwstoffen nemen, welke het gemakkelijkst te verkrijgen zijn. (de V.).

Maten van eieren uit Nederland.

Emberiza sch. schoeniclus (L.) — Rietgors.

Een ei uit een legsel van 5, Voorburg 12-5-'32.

20.0 × 15.8.

Max. volgens „De Nederl. Vogels”, I, p. 140: 22.7 × 15.7.

Acrocephalus a. arundinaceus (L.) — Groote karekiet.

2 eieren uit een legsel van 4, Nieuwkoop 21-6-'36.

24.2 × 17.3.

24.1 × 17.4.

Max. volgens „De Nederl. Vogels”, I, p. 240: 23.0 × 17.2.

Turdus m. merula L. — Merel.

2 eieren uit een legsel van 4, Medemblik 13-4-'37.

32.8 × 22.7

32.1 × 22.7.

Max. volgens „De Nederl. Vogels”, I, p. 283: 32.0 × 23.6.

(J. R. H. Schaa nk).

Groote eieren van de groote lijster, *Turdus v. viscivorus* L.

Naar aanleiding van de mededeeling van Koch („Limosa” 10, p. 172) nog een opgave van een 3 legsel uit mijn collectie met de volgende maten:

33.5 × 23.9.

33.5 × 24.3.

33.8 × 24.2.

De lengtematen zijn ver boven het gemiddelde. De breedtematen zijn voorloopig een record. Ook dit legsel is afkomstig uit Wassenaar (3-5-'19).

(J. R. H. Schaa nk).

Een abnormaal smal ei van de Wulp, *Numenius a. arquata* (L.), dat ik dit voorjaar uit Oosterwolde (Fr.) ontving, meet 65.5 × 41.9 mm. Jour-

da in (P. H. II, p. 664) geeft, als minima 56.2×44.0 en 61.3×43.0 .
(de V.).

Roodbruin gevlekte eieren van de meerkoet, *Fulica a. atra* L.

Zoowel in zijn Opus magnum (Oöl. Neerl., II, t.o. pl. 133) als in „Versl. en Med. der Ned. Orn. Ver.”, 5, p. 62) en in het „Zeitschr. für Oölogie”, 17, p. 59, maakt van Pelt Lechner melding van een legsel van 4 meerkoeteieren, gevonden te Vlijmen 29-5-'06, met abnormaal groote, aan die van het waterhoen, *Gallinula chl. chloropus* (L.), herinnerende, bruin-roode vlekken. Eene aberratie, welke te merkwaardiger is omdat, zooals Lechner (Versl. en Med., 5, p. 62) terecht zegt „onder de vogelsoorten, „die ten opzichte harer eieren, in het bijzonder wat karakter en kleur der „teekening daarvan betreft, tot de constante behooren, vooral de „meerkoet dient genoemd te worden.”

Dr Eugène Rey, aan wien de eieren ter bezichtiging werden gezonden, schreef: „Die gesandten *atra*-Eier sind hochinteressante Stücke. Mit so „grossen und so gefärbten Flecken sind sie mir noch nicht vorgekommen.” Zelf was ik zoo fortuinlijk om, op 27-5-'11, in den „Spiegelpolder” onder Ankeveen (N.H.) een nest met 3 eieren te vinden, die met de drie grootste exemplaren van het Vlijmensche legsel vrijwel congruent zijn.

Sinds dien heb ik nimmer weer dergelijke roodbruin gevlekte *atra*-eieren onder de oogen gehad. Totdat ik, dit voorjaar, op de eierenmarkt te Leeuwarden, twee exemplaren aantrof, die, wel niet in zoo sterke mate als de brabantse en noordhollandsche legsels, beide, naast de bekende zwart-bruine stipjes en puntjes, waterhoen-achtige, roodbruine vlekking vertoonden.
(de V.).

Korte Mededeelingen

Hybride van bonte en zwarte kraai (*Corvus cornix* $\times$ *C. corone*).

Het Museum voor het Onderwijs, te 's-Gravenhage, ontving van den heer C. Bais te Wieringen een hybride van bonte en zwarte kraai. Het ex., een ♂, heeft de habitus van de zwarte kraai. Op de buik is een bonte kraaien-vlekking aanwezig, verder ontbreekt het grijs. Het voorwerp was geschoten in de Wieringermeerpolder, bij de Houkes, op 25 Maart 1938.

A. J. de Lorm.

Zie ook de „Nederl. Vogels”, p. 60.

(t. K.).

Merel, *Turdus m. merula* L., met witten halsring.

Op 28 Maart j.l., nam ik, bij Leeuwarden, een vrouwtjes-merel, *Turdus m. merula* L. met een, ongeveer $1\frac{1}{2}$ cm breedten, witten halsring waar. Op het eerste gezicht deed het beest aan een beflijster, *Turdus t. torquatus* L., denken. De ring liep echter om den g e h e e l e n hals heen. Zouden het soortgelijke exemplaren kunnen zijn, die aanleiding hebben gegeven tot de (m.i. onjuiste) verhalen over het broeden van *torquatus* in ons land?

Tsj. Gs. de Vries.